

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра лісового та садово-паркового господарства

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
РЕКОНСТРУКЦІЯ САДОВО-ПАРКОВИХ ОБ'ЄКТІВ

Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)

Галузь знань: Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина

Спеціальність: Н4 Лісове господарство

Освітня програма: Лісове господарство

Освітня програма: Мисливське господарство

Розробники: Марков Федір Федорович, к.с.-г.н., доцент, доцент кафедри лісового та садово-паркового господарства

Інформація про викладача

Викладач	Марков Федір Федорович, к.с.-г.н., доцент
Профайл викладача	Марков Федір Федорович
Контактна інформація	fedir.markov@polissiauniver.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	Платформа Moodle університету: Курс: Реконструкція садово-паркових об'єктів
Консультації	Очні та онлайн консультації через Zoom, Telegram, Viber щосереди з 11.00 до 15.00

Робоча програма навчальної дисципліни «Лісова екологія та типологія» затверджена на засіданні кафедри лісового та садово-паркового господарства

Протокол від «31» серпня 2026 р. № 2
Завідувач кафедри

Юрій СІРУК

Погоджено із гарантом
освітньої програми Лісове господарство

(підпис)

Олена АНДРЕЄВА

Погоджено із гарантом
освітньої програми Мисливське господарство

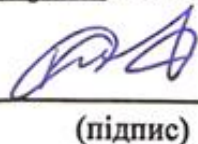

(підпис)

Олександр КРАТЮК

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету лісового господарства та екології

Протокол від «31» серпня 2026 р. № 1

Голова НМК

(підпис)

Олександр КРАТЮК

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма	заочна форма
Кількість кредитів – 3 Загальна кількість годин - 90	Галузь знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина	вибіркова	
	Спеціальність: Н4 Лісове господарство	<i>Рік підготовки:</i>	
		2-й	2-й
		<i>Семестр</i>	
		3-й	3-й
	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	<i>Лекції</i>	
		10 год.	4 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		14 год.	4 год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		66 год.	82 год.
		залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – оволодіти теоретичними основами передпроектного вивчення території ландшафтних об'єктів та науково-практичними основами проведення їхньої комплексної оцінки.

Завдання дисципліни - оволодіти методикою проведення передпроектного аналізу території садово-паркового об'єкту, освоїти специфіку виконання проектних робіт об'єктів реконструкції, реставрації, консервації, адаптації, відтворення, навчитись застосовувати в натурі методи виконання робіт з реконструкції, реставрації, адаптації ландшафтних об'єктів.

Передумовою вивчення дисципліни є володіння базовими знаннями з історії, дендрології, лісових культур.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких компетентностей:

а) інтегральної: ІК Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері лісового і мисливського господарства

б) спеціальних/фахових (СК):

СК 3. Здатність оцінювати регіональні особливості природно-кліматичних умов для організації ефективного лісового господарства, виконання лісами різнопланових функцій та збільшення площ лісів.

СК5. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі лісового господарства у широких або мультидисциплінарних контекстах

Програмні результати навчання (ПРН):

РН 6. Оцінювати стан лісових фітоценозів, лісові ресурси в конкретних лісорослинних умовах, їх потенціал та прогнозувати можливості використання.

РН 10. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань лісового господарства та дотичних проблем до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен знати: історичний досвід реконструкції садово-паркових об'єктів, завдання та методи їх відновлення, методи передпроектного аналізу території та створення відповідної документації, принципи реконструкції, реставрації, консервації та адаптації зелених насаджень, особливості догляду за рослинними угрупованнями під час відновлення, сучасні технології та програмне забезпечення для моделювання й візуалізації реконструкційних проєктів.

вміти: проводити передпроектне вивчення території та скласти паспорт об'єкта, здійснювати інвентаризацію рослинності за декоративними угрупованнями та формувати відомості, розробляти директивні плани відновлення садово-паркових об'єктів, виконувати реставрацію малих архітектурних форм, водойм, дорожньо-стежкової мережі та алей, відновлювати декоративні елементи (партери, квіткові композиції, боскети, живоплоти, бордюри), застосовувати сучасні методи відновлення зелених насаджень та адаптації парків до сучасних умов, створювати 3D візуалізації реконструкційних проєктів, презентувати результати досліджень та обґрунтовувати вибір методів і рішень.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати додатково такі soft skills:

- уміння застосовувати базові навички самоорганізації - планувати свій навчальний та робочий час;
- комунікація - робота з інформаційними джерелами, здатність аргументовано доводити запропоновані рішення;
- лідерські навички - написання індивідуальних завдань та створення здобувачами презентаційних матеріалів на задану тематику.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Історичний досвід реконструкції парків. Завдання та методи відновлення.

Тема 2. Основні напрями і послідовність проведення передпроектних досліджень.

Тема 3. Створення передпроектної документації

Тема 4. Основи реконструкції, відтворення та формування насаджень на території житлової забудови.

Тема 5. Особливості проведення консервації, реконструкції, реставрації старовинних парків.

Змістовий модуль 2.

Тема 6. Методи відновлення зелених насаджень парків-пам'яток садово-паркового мистецтва.

Тема 7. Адаптація парків до сучасних умов.

Тема 8. Вимоги до робіт по реставрації і утримання насаджень.

Тема 9. Принципи підбору порід при реконструкції насаджень

Тема 10. Особливості догляду за насадженнями в процесі відновлення

4. Структура навчальної дисципліни

Структура курсу	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		лекції	практ.	лаб	сам.р.		лекції	практ.	лаб	сам.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1.										
Тема 1. (Т1). Історичний досвід реконструкції парків. Завдання та методи відновлення.	8	1	1		6	8,8	0,4	0,4		8
Тема 2. (Т2). Основні напрями і послідовність проведення передпроектних досліджень.	8	1	1		6	8,8	0,4	0,4		8

Тема 3. (Т3). Створення передпроектної документації	8	1	1		6	8,8	0,4	0,4		8
Тема 4. (Т4). Основи реконструкції, відтворення та формування насаджень на території житлової забудови.	9	1	2		6	8,8	0,4	0,4		8
Тема 5. (Т5). Особливості проведення консервації, реконструкції, реставрації старовинних парків.	9	1	2		6	8,8	0,4	0,4		8
Разом за змістовним модулем 1	42	5	7		30	44	2	2		40
Змістовий модуль 2.										
Тема 6. (Т6). Методи відновлення зелених насаджень парків-пам'яток садово- паркового мистецтва.	8	1	1		6	8,8	0,4	0,4		8
Тема 7. (Т7). Адаптація парків до сучасних умов.	8	1	1		6	8,8	0,4	0,4		8
Тема 8. (Т8). Вимоги до робіт по реставрації і утримання насаджень.	10	1	1		8	8,8	0,4	0,4		8
Тема 9. (Т9). Принципи підбору порід при реконструкції насаджень.	11	1	2		8	8,8	0,4	0,4		8
Тема 10. (Т10). Особливості	11	1	2		8	10,8	0,4	0,4		10

догляду за насадженнями в процесі відновлення										
Разом за змістовим модулем 2	48	5	7		36	46	2	2		42
Усього годин	90	10	14		66	90	4	4		82

5. Теми практичних занять

№ з/п	Тема	Назва теми	Кількість годин	
			денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1.				
1	T1	Передпроектне вивчення території Складання паспорта об'єкта	4	0,5
2	T2	Обстеження ландшафтного об'єкта, інвентаризація рослинності за декоративними угрупованнями, складання відомостей рослинності Складання схеми комплексного аналізу Складання директивного плану відновлення садовопаркового об'єкта	1,75	0,5
3	Контрольна робота 1.		0,25	
Змістовий модуль 2.				
4	T3	Реставрація малих архітектурних форм, водойми, дорожньо-стежкової мережі та алеї	2	1
5	T4	Відновлення партеру та квіткових композицій, боскетів, живоплотів, бордюрів	4	2
6	T4	Відновлення рослинних угруповань (масивів, гаїв). Пейзажних парків	1,75	-
10	Контрольна робота 2.		0,25	
Разом			14	4

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Пошук історичних, картографічних та іконографічних джерел.	12	16

2	Тема 2. Вивчення досвіду реконструкції старовинних парків, об'єктів загального користування	12	16
Змістовий модуль 2			
3	Тема 3. Проведення інвентаризації насаджень обраного для реконструкції садово-паркового об'єкту	12	16
4	Тема 4. 3D візуалізація проєкту реконструкції	30	34
Всього		66	82

7. Методи навчання

Методи навчання пропонуються розробником, виходячи з академічної автономії викладача, та відображають фактичну роботу зі здобувачами вищої освіти.

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються такі методи навчання:

- вербальні методи (лекція, пояснення);
- наочні методи (демонстрація, ілюстрація);
- практичні методи (виконання різних видів завдань прикладного характеру);
- ситуаційний метод;
- метод командної роботи, мозковий штурм;
- метод гейміфікованого навчання;
- методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, проведення розрахунків, підготовка доповідей, написання наукових статей/тез);

8. Форми контролю і методи оцінювання

(у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточне оцінювання проводиться при усному опитуванні, бліц-опитуванні та тестуванні на практичних заняттях. Головним критерієм є якісне виконання практичних робіт, зарахування яких відбувається за демонструванням результату роботи і відповідями на контрольні запитання. Поточний контроль здійснюється у формі усного та письмового опитування, тестування, виконання завдань самостійної роботи, підготовки презентацій та аналітичних оглядів.

Після вивчення курсу застосовується підсумковий контроль у формі заліку. До підсумкового контролю з навчальної дисципліни допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі види індивідуальних завдань та обов'язкових робіт (практичних завдань, курсової роботи), передбачених робочою програмою.

Підсумкова оцінка за залік визначається як середнє арифметичне значення оцінювання освітньої діяльності здобувача вищої освіти за поточний та підсумковий контроль (за необхідності) за 5-бальною системою з наступним автоматичним переведенням в 100-бальну шляхом множення середнього значення на коефіцієнт переведення 20.

9. Питання для контролю

1. Які завдання має реконструкція садово-паркових об'єктів?
2. Які методи використовуються для відновлення історичних парків?
3. Що таке передпроектне дослідження території?
4. Які етапи включає передпроектний аналіз?
5. Які документи складаються на етапі передпроектної роботи?
6. Які принципи підбору порід при реконструкції насаджень?
7. Що таке консервація садово-паркових об'єктів?
8. Які особливості реставрації старовинних парків?
9. Які вимоги висуваються до робіт із реставрації насаджень?
10. Що таке адаптація парків до сучасних умов?
11. Як скласти паспорт садово-паркового об'єкта?
12. Як провести інвентаризацію рослинності за декоративними угрупованнями?
13. Як скласти схему комплексного аналізу території?
14. Як розробити директивний план відновлення парку?
15. Які методи застосовуються для реставрації малих архітектурних форм?
16. Як відновити дорожньо-стежкову мережу?
17. Як відновити партер та квіткові композиції?
18. Як відновити боскети та живоплоти?
19. Як відновити пейзажний парк?
20. Як застосувати 3D візуалізацію у реконструкції?
21. Які приклади реконструкції парків відомі в Україні?
22. Які особливості реконструкції парків у Європі?
23. Які методи застосовувалися у XIX–XX ст.?
24. Які парки є пам'ятками садово-паркового мистецтва?
25. Які приклади реставрації парків наведені у сучасній практиці?
26. Як здійснити пошук історичних джерел для реконструкції?
27. Як аналізувати картографічні матеріали?
28. Як оцінити декоративні угруповання?
29. Як визначити напрями відновлення парку?
30. Як інтегрувати знання з різних дисциплін у реконструкції?

31. Яке програмне забезпечення використовується для моделювання реконструкції?
32. Які цифрові технології застосовуються у відновленні парків?
33. Як застосувати математичні методи для аналізу даних?
34. Які інструменти використовуються для інвентаризації насаджень?
35. Як застосувати GIS у реконструкції парків?
36. Які компетентності формує дисципліна?
37. Як оцінюється самостійна робота?
38. Які критерії оцінювання результатів навчання?
39. Які порогові рівні визначені для дисципліни?
40. Які форми контролю застосовуються у курсі?
41. Як реконструювати парк у житловій забудові?
42. Як адаптувати парк до сучасних умов використання?
43. Як відновити водойму у парку?
44. Як відновити квіткові композиції?
45. Як доглядати за насадженнями під час реконструкції?

10. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточний контроль						Сума балів
Змістовний модуль 1		Змістовний модуль 2			Індивідуальне самостійне завдання	
T1	T2	T3	T4	T4		
0-5	0-5	0-5	0-5	0-5		
						100

Оцінювання кожного з виконаних практичних завдань здійснюється за такими критеріями:

5 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки;

4 бали – здобувач вищої освіти достатньо володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при

висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки;

3 бали – здобувач вищої освіти відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки;

2 бали – здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань;

1 бал – здобувач вищої освіти не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді; **0 балів** – здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Під час оцінювання знань і вмінь здобувачів можуть бути враховані результати навчання, отримані у **неформальній освіті**. Для цього, здобувач освіти, що має підтвердження про результати навчання у неформальній освіті (сертифікат, диплом чи інший документ), звертається із письмовою заявою в деканат факультету і складає підсумковий контроль предметній комісії. Наявність підтверджуючих документів є підставою для зарахування окремої теми лекційного чи практичного заняття, змістовного модуля чи всього навчального матеріалу дисципліни за умови, що програма неформальної освіти повністю відповідає робочій програмі дисципліни.

Шкала оцінювання: університетська та 100-бальна

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Для заліку
90-100	Зараховано
75-89	
60-74	
менше 60	Не зараховано

11. Політики дисципліни

Політики навчальної дисципліни «Реконструкція садово-паркових об'єктів» вибудовуються із урахуванням норм законодавства України щодо академічної доброчесності, у т. ч. щодо використання штучного інтелекту, та регламентних документів щодо організації навчання у Поліському університеті.

Політика щодо відвідування: задля успішного засвоєння теоретичних знань і формування психологічних компетентностей здобувачі освіти зобов'язані регулярно відвідувати заняття, брати активну участь у обговоренні ключових питань із теми, виконувати необхідний мінімум навчальної роботи.

Політика щодо дедлайнів: індивідуальні та самостійні роботи здобувачі освіти мають здавати вчасно, відповідно до плану заняття. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, участь у конференціях, тривога, відсутність світла тощо) термін зарахування навчальних завдань може бути подовжений за погодженням із викладачем курсу. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, зараховуються зі зниженням оцінки.

Політика щодо комунікації із викладачем: у разі виникнення певних труднощів при вивченні дисципліни здобувач освіти може звертатися до викладача у години консультацій за додатковими роз'ясненнями.

12. Ключові терміни навчальної дисципліни

№	Термін	Відповідник англійською мовою
1	Реконструкція	Reconstruction
2	Реставрація	Restoration
3	Консервація	Conservation
4	Адаптація	Adaptation
5	Передпроектне дослідження	Pre-project study
6	Інвентаризація насаджень	Plant inventory
7	Директивний план	Directive plan
8	Партер	Parterre
9	Боскет	Bosquet
10	Пейзажний парк	Landscape park

13. Рекомендована література

Основна

1. Клименко Ю. О. Відновлення Царського саду у Державному дендрологічному парку «Олександрія» НАН (м. Біла Церква) / Ю. О. Клименко // Агробіологія: Збірник наукових праць : Білоцерків. держ. аграр. ун-т. – 2010. – Вип. 2 (69). – С. 40–47.
2. Клименко Ю. О. Насадження старовинних парків-пам'яток садово-

паркового мистецтва Житомирської області / Ю. О. Клименко // Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України. – 2009. – Вип. 19.7. – С. 28–37.

3. Клименко Ю. О. Проект реконструкції насаджень парку «Феофанія» у м. Києві (перша черга проектування) / Ю. О. Клименко // Лісівництво і агролісомеліорація. – Харків : Український науково-дослідний інститут лісового господарства та агролісомеліорації, 2011. – Вип. 119. – С. 103–111.

4. Кузнецов С. І. Паркознавство: навч. посіб. / С. І. Кузнецов, О. М. Багацька; Каб. Мін. України, Національний університет біоресурсів і природокористування. – К. : ЦК «Компринт», 2011. – 156 с.

5. Кучерявий В. П. Озеленення населених місць : підручник / В. П. Кучерявий. – Вид. 2-ге. – Львів : Світ, 2008. – 456 с.

6. Кучерявий В. П. Структура і динаміка паркових фітоценозів Заходу України : моногр. / В. П. Кучерявий, Р. Б. Дудин. – Львів : Компанія «Манускрипт», 2013. – 192 с.

7. Марков Ф. Ф. Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва Житомирської області – сучасний стан та перспективи розвитку / Ф. Ф. Марков // Наука на службі сільського господарства : матер. наук.-практ. інтернет-конф., 5 берез. 2013 р. – Миколаїв, 2013. – С. 139–140.

8. Марков Ф. Ф. Особливості дендрофлори парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва ім. Ю. Гагаріна / Ф. Ф. Марков // Вісник Житомирського національного агроекологічного університету. – 2011. – № 2, Т. 1. – С. 263–269.

9. Марков Ф. Ф. Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва «Червонський» – об'єкт історичної, культурної та архітектурної спадщини / Ф. Ф. Марков // Вісник Житомирського національного агроекологічного університету. – 2012. – № 2 (31), Т. 1. – С. 246–254.

10. Марков Ф. Ф. Сучасний стан насаджень парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва «Турчинівський» / Ф. Ф. Марков // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2013. – Вип. 187, Ч. 1. – С. 169–175.

11. Марков Ф. Ф. Сучасна структура насаджень парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва «Вільхівський» / Ф. Ф. Марков // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2013. – Вип. 187, ч. 1. – С. 175–180.

12. Попович С. Ю. Заповідне паркознавство : навч. посіб. / С. Ю. Попович, О. М. Корінько, Ю. О. Клименко. – Тернопіль : Навч. книга ; Богдан, 2011. – 320 с.

13. Родічкін І. Старовинні маєтки України / І. Родічкін, О. Родічкіна. – К. : Мистецтво, 2005. – 381 с.